

A

Pedagógiai Programja Helyi Tantervek – II.

Népművészet/Szálasanyag-
csuhé, gyékény, vessző,
szalmatárgykészítő alkotó
gyakorlat

TARTALOMJEGYZÉK

Gyékény, csuhé, vessző, szalma tárgykészítő - alkotó gyakorlat	3
A szálanyag alkotógyakorlat célja	3
Az alkotógyakorlat feladata	3
Alapfok 4. évfolyam	3
Fejlesztési feladatok.....	3
Tananyag.....	3
Feladatcsoportok	3
Követelmény	4
Alapfok 5. évfolyam	4
Fejlesztési feladatok.....	4
Tananyag.....	4
Feladatcsoportok	4
Követelmény	5
Alapfok 6. évfolyam	5
Fejlesztési feladatok.....	5
Tananyag.....	5
Feladatcsoportok	5

SZÁLASANYAG TANSZAK

Gyékény, csuhé, vessző, szalma tárgykészítő - alkotó gyakorlat

A szálasanyag alkotógyakorlat célja

Megismertetni a csuhé, szalma, gyékény, vesszőfonás azon elméleti tudnivalóit, melyek képessé teszik a tanulókat az önálló tárgyalotásra, a tervezéstől a kivitelezésig. Célja továbbá a szakmai ismeretek elmélyítése fejlesztése, annak érdekében, hogy a tanulók érzékenyen, tervszerűen tudják alkalmazni a különböző technikákat, anyagokat, eszközöket. Ezek mellett cél, a rendszerben való gondolkodás és az esztétikai érzék fejlesztése.

Az alkotógyakorlat feladata

A szálasanyagok megmunkálásához köthető technikák, tevékenységek legátfogóbb elméleti ismereteinek átadása. A megismert technikák, tárgyalotási folyamatok elméletét, néprajzi háttérét, rendszereit. Irányított tárgyelemzéseken, tervezési folyamatokon keresztül a harmonikus környezet-, a tárgykultúra iránti igény kialakítása. Az esztétikai érzék és ítézőképesség mélyítése, árnyaltabbá tétele. Feladata továbbá a műhelygyakorlattal párhuzamosan olyan alapozó és speciális ismeretek, készségek biztosítása, melyek lehetővé teszik a fenti célok megvalósulását. Feladata megismertetni a tanulót a szálasanyagokból készített tárgyak történetével, sajátos kifejező eszközeivel, esztétikai törvényszerűségeivel. A csuhé, szalma, gyékény, vessző, egyéb vízparti növények hagyományos felhasználási területeivel, a tárgyformálás hagyományos technikáival. A felhasznált anyagok tulajdonságaival, az alkalmazott eszközök típusaival. Feladata továbbá a művészeti területekhez kapcsolódó élményszerű ismeret- és tapasztalatszerzés biztosítása, az önművelés és önkifejezés képességének fejlesztése.

Alapfok 4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A kézműves kultúra, ezen belül a szálasanyagok hagyományban betöltött szerepének és felhasználhatóságának megismertetése. A különböző alapanyagú használati tárgyak rendeltetésének megismertetése.
- A felhasználásra kerülő alap és segédanyagok természetési, beszerzési lehetőségeik, tulajdonságuk szerinti alkalmazásuk ismertetése.
- A különböző szálasanyagokból készült munkák tervezési, kivitelezési ismereteinek fejlesztése.

Tananyag

- A gyékény, csuhé, vessző és szalma felhasználásának fő területei, és funkcionális szerepük.
- Tárgykészítés a múltban, a valamikori háziiparban, és a mai életünkben.
- A különböző alapanyagok lelőhelyei a természetben. Eszközök szerszámok
- A különböző anyagokból készült tárgyak mérete, forma, funkció arányának összefüggései.
- Munka és balesetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

- A szálasanyag műhely berendezése, felszerelése.
- A munka rendje.
- Munka és balesetvédelmi ismeretek
- Szálasanyag alapismeretek
- A szálasanyagok előfordulása a természetben
- A szálasanyagokból készült tárgyak sajátosságai, szerepük a tárgykultúrában.

- A különböző szálanyagokból készült tárgyféleségek összehasonlítása.
- Alapvető eszközök szerszámok segédanyagok.
- A szálanyagokból készült alkotások munkafolyamatának alapjai
- A tervezés lépései
- A tárgyalakítás fázisai, lépései

Követelmény

A tanuló ismerje:

- A műhely berendezését
- A legfontosabb eszközöket, szerszámokat
- A munka és balesetvédelmi előírásokat
- A szálanyagokból készíthető alkotások
- Fő területeit,
- A hagyományban és a mai életünkben betöltött szerepüket
- Előfordulásukat a természetben
- Sajátosságait, a méret, forma, funkció összefüggéseit a tervezés folyamatát

Legyen képes:

- A megszerzett ismeretek birtokában,
- A munka és balesetvédelem betartására
- A szálanyagokból készült tárgyak sajátosságainak, arányainak meghatározására
- A tervezés folyamatának alkalmazására

Alapfok 5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A szálanyagok általános, és az egyes alapanyagok a kultúrában betöltött szerepének ismertetése. Elméleti tudnivalók megismertetésével ösztönzés az igényes, kreatív alkotómunkára.
- Hagyományos technikák, formák, eszközök, anyagok bemutatása.
- A tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
- A tervezés ismereteinek fejlesztése.
- Alapvető munka és balesetvédelem megismertetése.

Tananyag

- A Kárpát- medencében található szálanyaggal foglalkozó falvak, központok
- Parasztspecialisták szerepe. Szálanyagok a háziiparban.
- Hagyományos fonott tárgyféleségek anyagai, technikái.
- A hagyományból kiinduló tervezés.
- Munka és balesetvédelem

Feladatcsoportok

- A tárgyalakítás elméleti ismeretei
- A tervezés szempontjai
- Az anyag és technikák választásának összefüggései
- Forma funkció, díszítmény összehangolása

Követelmény

- A tanuló ismerje a Kárpát-medencében szálasanyaggal foglalkozó falvakat, központokat
- A szálasanyagok felhasználási területeit
- A hagyományos fonott tárgyféleségek anyagait, technikáit
- A tervezés szempontjait

Legyen képes:

- megszerzett ismeretek alkalmazására
- az ismeretek birtokában igényes, kreatív munkára.
- a munka és balesetvédelem betartására

Alapfok 6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Általános és szakirányú műveltség kialakítása
- A népművészet, és a hagyományokra épülő népi iparművészet szálasanyag alkotásainak megismertetése.
- Környezettudatos gondolkodás, esztétikai érzék fejlesztése.
- Tervezési készség fejlesztése

Tananyag

- A szálasanyagok, és a belőlük készíthető alkotások természetföldrajzi meghatározottsága.
- Motívumgyűjtés: a szálasanyagból készíthető népművészeti előképek és mai alkotások ismerete
- Tervezési feladatok, rajzi ábrázolások
- Az ismeretek dokumentálása
- Munka és balesetvédelem

Feladatcsoportok

- Motívumok, technikák, előképek gyűjtése, tanulmányozása
- Könyvtárazás, tárlat vagy múzeumlátogatás
- A gyűjtött motívumok feldolgozása, dokumentálása
- Az ismeretek összehangolása, tervezés
- Követelmények
- A tanuló ismerje
- A szálasanyagok előfordulásának földrajzi meghatározottságát
- A népművészet és a hagyományokra épülő népi iparművészet szálasanyagból készült alkotásait, - használati, esztétikai értékeit
- Az ismeretek birtokában a mai kornak megfelelő tárgyféleségek tervezési szempontjait

Legyen képes:

- Gyűjtőmunkára az adott témában,
- A gyűjtés feldolgozására, dokumentálására
- Az ismeretek birtokában önállóan tervezni